

**ACTA MOLDAVIAE MERIDIONALIS
VASLUI
XXI, 1999**

**IOAN ANTONOVICI ȘI MONUMENTELE ISTORICE
DIN EPARHIA HUȘILOR**

Maria POPA

Ioan Antonovici s-a născut la 18 noiembrie 1856, în cătunul Similișoara, comuna Bogdana, județul Tutova (astăzi, județul Vaslui).

Tatăl său, Caranfil Darie, dascăl la biserica din Similișoara, a fost înfiat de preotul Dimitrie Antonovici, venit în Bogdana Tutovei din satul Berchisești, județul Suceava.¹

Cursurile școlii primare le-a urmat în comuna natală - Bogdana, satul Chițoc (1865-1867) și în orașul Bârlad (1869-1872), seminarul la Huși (1872-1876) și Iași (1876-1879), facultatea de Teologie la București (1885-1889); pe care a absolvit-o în anul 1892, cu diploma "Cum laude" frecventând în același timp și cursurile de Limba și Literatura Greacă și Latină, Istorie, Filozofie, Psihologie și Pedagogie, ale Universității bucureștene.²

Între anii 1879 și 1918 a activat ca institutor, diacon, preot, protoiereu și profesor de religie la Bârlad. La 18 iunie 1918 a fost hirotonisit arhiereu și numit locotenent de episcop la Huși. În 1921 a fost numit vicar al Mitropoliei Moldovei și Sucevei, în 1923, episcop al Eparhiei Dunării de Jos și în 1924, episcop al Hușilor, cu numele de Iacov Antonovici.³

Paralel cu activitatea păstorească și didactică, Ioan Antonovici a desfășurat o însemnată activitate cultural-științifică, fiind membru și apoi secretar al "Societății pentru învățarea poporului român" din Bârlad (1870-1875), membru fondator al "Societății Istorice Române din București (1901), membru titular al "Societății pentru Studii Practice de Economie Socială" din Paris (1903), membru fondator al Revistei de folclor "Ion Creangă" din Bârlad, membru corespondent al Comisiunii Monumentelor Istorice, pentru județul Tutova, începând cu data de 24 februarie 1914, membru de onoare al Academiei Române, numit la 7 iunie 1919 ș.a.⁴

Cercetarea atentă și migăloasă a monumentelor istorice și publicarea unui material documentar bogat au constituit una din laturile prețioasei sale activități.

Dragostea pentru locurile natale și apoi pentru orașul Bârlad, în care a trăit și activat cea mai mare parte a vieții sale, l-a determinat să facă cercetări istorice și arheologice, străbătând cu multă trudă întreg județul Tutova și împrejurimile, colectând și copiind documente, planuri, inscripții și însemnări, pe care le-a sistematizat și publicat sub formă de studii și culegeri de documente, din care, amintim: "Geografia

comunei Bogdana, plasa Tergu – Simila, județul Tutova, cu notițe istorice și tradiționale", București, 1998; "Istoria comunei Bogdana din plasa Simila, județul Tutova, urmată de 281 documente și de un memoriu al d-lui dr. Ath. Marinescu, membru al Academiei Române, cu 1 hartă, 4 tabele și 2 figuri în text", Bârlad, 1906; "Frații Gheorghe și Neculai Roșca – Codrianu, fondatorii Liceului și Școlii Secundare – Profesionale de fete din Bârlad, cu prilejul Jubileului de 50 de ani al Liceului Gheorghe R. Codrianu și a inaugurării statuiei lui Neculai R. Codrianu", Bârlad, 1908; "Notițe istorice și tradiționale despre schitul Măgariu din județul Tutova, cu îndreptări și adăugiri", Bârlad, 1911; "Documente bârlădene. Cărți Domnești de scutiri, acte de proprietate, inscripții și însemnări, adunate de la Bisericile din orașul Bârlad, cu două planuri în facsimile", vol. I, Bârlad, 1911; "Documente bârlădene. Acte de proprietate ale Casei Obstiei Târgului Bârlad, urmate de 2 documente în facsimile și 2 închipuiri de hărți", vol. II, Bârlad, 1912; "Documente bârlădene. Acte de proprietate ale moșiilor Pălădești, însoțite de o condicuță și un catastif, cu un hrisov în facsimil și patru hărți", vol. III, Bârlad, 1915; "Documente bârlădene. Acte de la mulți șoltuși și dregători ai Bârladului și alte acte vechi de prin secolii XV, XVI, XVII, XVIII și XIX, cu facsimile în text și alte anexe la fine", vol. IV, Bârlad, 1924; "Documente bârlădene (diverse)", vol. V, Huși, 1926; "În slujba bisericii și a școlii", Huși, 1926; "Documente ale foastelor schituri: Orgoeștii, Bogdănița, Pârveștii, Cârțiabașii și Mânzații din județul Tutova, cu o introducere, ilustrațiuni și o hartă", Huși, 1929; "Mănăstirea Florești din plasa Simila, județul Tutova. Studiu istoric cu hărți și ilustrațiuni, urmat de documente, inscripții și însemnări", București, 1916 ș.a.

Pentru rodnicia și competența sa activitate de cercetare științifică și editorială, Academia Română l-a premiat în 1906, pentru "Istoria comunei Bogdana" și pentru participarea la Expoziția generală a României, cu diferite lucrări, manuscrise, documente și monede vechi, recompensat cu Medalia de Aur și Placheta de colaborator, iar în 1912, pentru "Documente bârlădene", vol. I și II.⁵

Referitor la opera lui Ioan Antonovici, marele istoric, N. Iorga, nota: "Culegerea sa de <<Documente bârlădene>> este și va rămâne baza cercetărilor cu privire la acest vechiu și interesant – și părăsit – oraș, precum și la toată regiunea înconjurătoare. Făcută cinstit și modest, discret și cuminte, fără risipă de erudiție împrumutată, dar și fără desordinea diletantului, ea e nu numai folositoare, dar și simpatică".⁶

În munca sa de neobosit cercetător al monumentelor istorice locale, prin natura profesiei sale, o atenție deosebită a acordat-o lăcașelor de cult ortodox⁷, și anume, bisericilor din comuna natală: "Sfinții Trei Ierarhi" din Bogdana de Sus⁸, "Sfântul Nicolae" din Bogdana de Jos⁹ și "Schimbarea la Față" din Similișoara¹⁰, bisericilor din Bârlad: "Adormirea Maicii Domnului" (Domnească)¹¹, "Sfântul Dumitru"¹², "Sfântul Gheorghe"¹³, "Sfinții Haralambie și Mina"¹⁴, "Sfântul Ilie"¹⁵, "Sfântul Ioan Botezătorul"¹⁶, "Sfântul Nicolae" (Ieșanul)¹⁷, "Sfântul Nicolae" (Tuchilă)¹⁸, "Sfântul Nicolae" din Crâng¹⁹, "Sfântul Spiridon"²⁰, "Sfinții Trei Ierarhi"²¹, "Sfinții Voievozi"²², "Vovidenia"²³, bisericilor fostelor schituri: Bogdănița²⁴, Cârțiabaș²⁵, Mânzați²⁶ Orgoești²⁷ și Pârvești²⁸, schitului Măgariu-Bujoreni²⁹ și mănăstirii Florești³⁰.

Din lucrările sale se mai pot afla unele informații cu privire la lăcașurile de cult ortodox din localitățile: Avrămești³¹, Băcani³², Bălăbănești³³, Blăgești³⁴, Blănești³⁵, Bogești³⁶, Bursuc³⁷, Cernați³⁸, Ciortolom³⁹, Cârjani⁴⁰, Cărlomănești⁴¹, Corbu⁴², Corlătești⁴³, Coroiști⁴⁴, Cruceanu⁴⁵, Cursești⁴⁶, Dealul Mare⁴⁷, Deleni⁴⁸, Dânga⁴⁹, Dobrovăț⁵⁰, Fătăciuni⁵¹, Frunțișeni⁵², Gologofa (Golgota)⁵³, Grăjdieni⁵⁴, Hârsova⁵⁵, Horoiata⁵⁶, Ițcani⁵⁷, Lahova⁵⁸ (fostă mănăstire), Liești⁵⁹, Lipova⁶⁰, Lungești⁶¹, Măscurei⁶², Năvrănești⁶³, Odaia Bursucani⁶⁴, Onțești⁶⁵, Pătrășcani⁶⁶.

Pârâul Boului⁶⁷, Părtănoși⁶⁸, Pleșa⁶⁹, Pleșești⁷⁰, Popeni⁷¹, Popești⁷², Priponești⁷³, Puțeni⁷⁴, Răchitoasa⁷⁵, Rădeni⁷⁶, Rădești⁷⁷, Rânzești⁷⁸, Rusăni⁷⁹, Sălceni⁸⁰, Simila⁸¹, Sivilele⁸², Stâncășeni (Stângăgeni)⁸³, Strâmba⁸⁴, Suceveni⁸⁵, Suseni⁸⁶, Trestiana⁸⁷, Țigănești⁸⁸, Vaslui (Biserica Domnească)⁸⁹, Văleni⁹⁰, Vârlezi⁹¹, Vlădești⁹², Voinești⁹³, Zăgravi⁹⁴, precum și unele informații referitoare la "biserica ungurească" din Bârlad⁹⁵ fosta biserică lipovenească din Pârvești⁹⁶ și la cimitirul evreiesc din Bârlad⁹⁷

De asemenea, se găsesc importante referiri cu privire la unele descoperiri arheologice făcute în localitățile: Bogdana⁹⁸, Similișoara⁹⁹, Puntîșeni¹⁰⁰, ruinele unei cetăți tătarăști¹⁰¹ și Cetății de pământ de la Bârlad¹⁰², precum și ale Curții domnești din Vaslui¹⁰³

Semnaleză, totodată, o serie de case boierești: ale fostului mare vistiernic Toader Paladi din Băcani¹⁰⁴, ale marelui paharnic Gheorghe Oprișan din Bârlad¹⁰⁵ ale serdarului Ioan Codrianu din Dealul Mare¹⁰⁶, ale familiei Jora din Văleni¹⁰⁷, casele și hanurile existente în Bârlad, la 1815¹⁰⁸, școlile de pe lângă bisericile din Bârlad: "Adormirea Maicii Domnului"¹⁰⁹, "Sfântul Dumitru"¹¹⁰, "Sfântul Ilie"¹¹¹, "Sfântul Ioan Botezătorul"¹¹², "Sfântul Nicolae" (Ieșanu)¹¹³, "Sfântul Nicolae" (Tuchilă)¹¹⁴, "Sfântul Spiridon"¹¹⁵, "Sfinții Trei Ierarhi"¹¹⁶, Sfinții Voievozi"¹¹⁷, "Vovidenia"¹¹⁸, școlile publice și particulare din Bogdana¹¹⁹, Chițoc (a postelnicului Ștefan Angheluță)¹²⁰ Similișoara¹²¹ și Bârlad (Școala Secundară - Profesională de fete¹²², Liceul Gh. Roșca Codreanu¹²³ și școala particulară a lui Dimitrie Stravru¹²⁴).

Preocuparea pentru cercetarea și popularizarea monumentelor istorice a mers îngemănată cu activitatea de răspândire a dragostei și respectului față de trecutul istoric local. În 1906, ținând cont de importanța istorică a Cetății de pământ de la Bârlad, transformată în groapa de gunoi a orașului, Ioan Antonovici atrăgea atenția autorităților locale asupra necesității păstrării și conservării ei. În 1913, la intervenția sa, C.M.I. a luat, prin intermediul Ministrului de Interne, măsuri de protecție, impunând, "Îngrădirea și păstrarea în cea mai bună cuviință a monumentului, spre cinstirea trecutului și pilduirea viitorului"¹²⁵

În baza Legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice și în calitate de membru corespondent al C.M.I., în raportul pe anul 1914, propunea următoarele măsuri, pentru județul Tutova: inventarierea și fotografierea tuturor obiectelor de artă, întocmirea unui album al tuturor bisericilor din județ "până mai sunt încă în picioare unele din vechile lăcașuri sfinte de lemn sau de zid", semnalarea și conservarea movilelor mai importante "cel puțin până se vor putea face săpăturile și constatările cuvenite de persoane speciale", popularizarea legii prin afișaje la toate bisericile, școlile și primăriile din țară, "așa ca toată lumea să cunoască această lege în toate amănuntele ei, iar contravenitorii să fie trași la răspundere", așezarea pietrelor cu inscripții în pridvorul bisericii din Florești¹²⁶

În planul organizat al operei de protecție, conservare și restaurare a monumentelor istorice, Ioan Antonovici s-a impus și prin punerea bazelor primelor muzee locale.

În Raportul amintit, către CMI, arăta că la Bârlad "s-a instituit un comitet, care în prima sa ședință din 10 aprilie 1914, a hotărât înființarea unui muzeu istoric, așezat într-o cameră de la Casa Națională, clădită și donată primăriei locale de către filantropul și patriotul Stroe Belloescu".

Pentru început, "Muzeul istoric" din Bârlad cuprindea doar piese arheologice și numismatice. Concomitent, s-a construit și o bibliotecă care, la sfârșitul anului 1914, număra "peste 100 de cărți și broșuri adunate de la autorii din Bârlad și din județul Tutova", adăugându-se și colecția completă a primului ziar din oraș: "Semănătorul", foaie săptămânală, tipărită între anii 1870-1876, în cea dintâi tipografie

bârlădeană – Tipografia Asociațiunii "Unirea"¹²⁷

Apreciindu-i munca neobosită, în studierea, popularizarea și protejarea monumentelor istorice din județul Tutova, C.M.I., în ședința din 20 decembrie 1914, a hotărât să i se publice amintitul Raport în revistele sale de specialitate, să i se mulțumească în mod public pentru interesul de care a dat dovadă în înființarea muzeului din Bârlad și să i se ceară scuze pentru că, la cererea sa, din lipsă de fonduri, nu s-a putut sprijini financiar această nouă instituție de cultură¹²⁸

În 1926, în calitate de episcop, din dispoziția și sub directa sa supraveghere, s-a constituit "Muzeul arheologic bisericesc al Eparhiei Hușilor", care, după moartea sa, survenită la 31 decembrie 1931, se va numi Muzeul eparhial "Episcopul Iacov Antonovici"

Aranjat în două camere de la parterul Palatului episcopal din Huși, muzeul cuprindea obiecte de artă și cărți vechi bisericești, "scoase din întrebuințare", având ca supraveghetor și custode pe cunoscutul preot econom V. Urăcescu¹²⁹, membru corespondent al C.M.I., pentru județele Fălciu, Tutova și Vaslui, din 1924¹³⁰

În necrologul din 2 ianuarie 1932, N. Iorga nota: "La Huși în casele lui de cărturar s-a stins episcopul Iacov Antonovici. (...) când avea timp liber vlădica Iacov (...) nu căuta emoții politice și nu strângea banii care nu se coboară în pământ. Ci (...) scotea din țășulca de răzeși hârțile pe care diecii de odinioară însemnau în cea mai bună limbă românească legăturile de tot felul ale unei societăți adorabile în armonia ei fără pretenții..."

Cărți de folos au ieșit din această trudă binecuvântată și astfel niciodată amintirea celui amintit cultivator al istoriei neamului său nu va dispărea și spre harnicul părințel care iscodea izvoarele și căuta în ele taina vieții românești care a fost"¹³¹

Astăzi, ca un prinos de recunoștință, ne amintim cu dragoste și respect, cu emoție și căldură de toți acei care au gândit pentru propășirea activității de păstrare a vestigiilor noastre istorice și artistice.

NOTE

¹ V. Ursăcescu, *Sărbătorirea P.S. Iacov Antonovici, Episcopul Hușilor, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani la 18 noiembrie 1926*, Huși, 1929, p. 110.

² XXX, *Notițe biografice asupra vieții și activității Arhierului Iacov Antonovici, vicarul Sfintei Episcopii de Huși, membru de onoare al Academiei Române*, Huși, 1921, p. 2-3.

³ Pr. C-tin P. Beldie, *Viața și scrierile Episcopului Hușilor Iacov Antonovici*, Bârlad, 1932, p. 9-19.

⁴ XXX, *Notițe biografice...*, p. 8-14.

⁵ *Ibidem*.

⁶ V. Ursăcescu, *op. cit.*, p. 75.

⁷ Prin Decretul din 21 iulie 1915 privind conservarea și restaurarea monumentelor istorice "toate bisericile și mănăstirile țării, anterioare anului 1834, se declară, în principiu, monumente istorice, până la revizuirea și completarea inventarului general al monumentelor", vezi, Radu Sc. Greceanu, *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, 1908-1945. Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice, 1914-1915, 1942-1943. Indici bibliografici*, București, 1992, p. 4.

⁸ I. Antonovici, *Geografia comunei Bogdana, plasa Tergu-Simila, județul Tutova*, București, 1889, p. 43-45; Idem, *Istoria comunei Bogdana din plasa Simila, județul Tutova, Bârlad, 1906, p. CXL-CXLIV*; Idem, *Documente bârlădene, vol. I*, Bârlad, 1911, p. 307; Idem, *Documente ale foastelor schituri: Ogoeștii, Bogdănița, Pârveștii, Cârțibașii și Mânzații din județul Tutova*, Huși, 1929, p. IV.

⁹ Idem, *Geografia comunei Bogdana...*, p. 41-42; Idem, *Istoria comunei Bogdana...*, p. CXXVII-CXL, 60-61.

¹⁰ Idem, *Geografia comunei Bogdana...*, p. 39, 45-46; Idem, *"Istoria comunei Bogdana...", p. CXLIV-CL, 286-294*; Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. X.

¹¹ Idem, *Frații Gheorghe și Neculai Roșca Codrianu, fondatorii Liceului și Școalei Secundare - Profesionale de fete din Bârlad*, Bârlad, 1908, p. 16-28; Idem, *Doc. bârlădene, vol. I, p. 1-45, 286-301*; vol. II, Bârlad, 1912, p. 7, 26-32, 35-36, 101-105, 115-117, 120-121, 130-131, 169, 344, 351-355; vol. IV, Bârlad, 1915, p. 68-70, 77-78, 106-108, 246-250, 296-299; vol. V, Huși, 1926, p. 73-74, 80, 94-95; Idem, *Raport b*, în *ACMI*, 1915, p. 94.

¹² Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. 24; Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 45-69; 301-308; vol. II, p. 102, 259, 343; vol. V, p. 74, 79, 95-99.

¹³ Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 191-201, 320-321, 322-325, 353; vol. II, p. 352, 353, 356; vol. V, p. 75, 81.

¹⁴ *Ibidem*, vol. I, p. 201-227, 307, 326-332, 388; vol. V, p. 72.

¹⁵ *Ibidem*, vol. I, p. 119-191, 315-320; vol. II, p. 130, 351, 384; vol. V, p. 75, 85-88.

¹⁶ *Ibidem*, vol. I, p. 278-283, 320, 354-361; vol. V, p. 77, 80, 90-91.

¹⁷ *Ibidem*, vol. I, p. 122-123, 227-240, 307, 332-336, 364, vol. II, p. 49; vol. V, p. 76, 80, 101-103.

¹⁸ *Ibidem*, vol. I, p. 122-123, 241-257, 295, 333-334, 336-347; vol. II, p. 40, 44-45, 343, 348, 349, 353, 361, 365, 368; vol. IV, p. 181-183; vol. V, p. 1-32, 76, 100-101, 303.

¹⁹ *Ibidem*, vol. I, p. 308; vol. V, p. 81, 90, 99.

²⁰ *Ibidem*, vol. I, p. 272-278, 351-354; vol. II, p. 259-260, 375; vol. V, p. 78.

²¹ *Ibidem*, vol. I, p. 361-364, vol. V, p. 78, 81, 92-94.

²² *Ibidem*, vol. I, p. 237-272, 347-351; vol. II, p. 382; vol. V, p. II-III, 33-72, 76-77, 81, 83-85; Idem, *Istoria bisericii și a școalei. 1880-1923*, Huși, 1926, p. 161-164.

²³ *Ibidem*, vol. I, p. 35-38, 69-119, 158, 175, 298, 307, 305-315, 336, 350; vol. II, p. 64, 101-105, 349, 354, 361, 382; vol. IV, p. 214, 241, 296; vol. V, p. 75, 82, 88-90.

²⁴ *Ibidem*, vol. I, p. 175; vol. III, Bârlad, 1915, p. 139; Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. VI-VIII, 74-79.

²⁵ Idem, *Geografia com. Bogdana...*, p. 45; Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 71; Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. IX-XI, Istoria; 104-105; Idem, com. Bogadana p. CXLVI-CXLVII, 156, 358-361.

²⁶ Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. XI, 119-125; Idem, *Doc. bârlădene, vol. III*, p. 56-60, 142-143, 314-315.

²⁷ Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 280, 307; Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. III-VI, 1-73.

²⁸ Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. VIII-IX, 95-102; Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 307.

²⁹ Idem, *Notițe istorice și tradiționale despre Schitul Măgariu din județul Tutova*, Bârlad, 1911; Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 362.

³⁰ Idem, *Mănăstirea Florești din plasa Simila, județul Tutova*, București, 1916; Idem, *Doc. bârlădene, vol. I*, p. 333; vol. II, p. 343-349, 389; vol. IV, p. 313-314; Idem, *În slujba bisericii și a școalei*, p. 220; Idem, *Raport b*, cîn *ACMI*, 1915, p. 94-95.

- ³¹ Idem, *Doc. bârlădene*, vol. I, p. 358.
- ³² *Ibidem*, vol. III, p. 46-47, 70-71, 93-94, 312; vol. IV, p. 126, 336-337.
- ³³ *Ibidem*, vol. I, p. 212; vol. IV, p. 179-180, 320-328; azi județul Galați.
- ³⁴ *Ibidem*, vol. I, p. 371-373.
- ³⁵ *Ibidem*, vol. I, p. 249-267, 270-273; azi județul Galați.
- ³⁶ *Ibidem*, vol. I, p. 302, 303.
- ³⁷ *Ibidem*, vol. II, p. 12, 16-17, 141-142, 159, 243, vol. III, p. 5-12; Idem, *Mănăstirea Florești...*, p. 7-9, 67-69, 71-77, 87-88.
- ³⁸ *Ibidem*, vol. I, p. 307, vol. IV, p. 80-82.
- ³⁹ *Ibidem*, vol. I, p. 307.
- ⁴⁰ *Ibidem*, vol. I, p. 308.
- ⁴¹ *Ibidem*, vol. I, p. 307, azi județul Galați.
- ⁴² *Ibidem*, vol. III, p. 291-292.
- ⁴³ *Ibidem*, vol. I, p. 307.
- ⁴⁴ *Ibidem*, vol. III, p. 132, 139-140, 173, 308.
- ⁴⁵ *Ibidem*, vol. I, p. 307.
- ⁴⁶ *Ibidem*.
- ⁴⁷ *Ibidem*, vol. I, p. 307, 310-313, 367-369; vol. II, p. 345; vol. IV, p. 268-276; Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. XII-XIII, 109-110.
- ⁴⁸ *Ibidem*, vol. I, p. 307
- ⁴⁹ *Ibidem*, p. 308.
- ⁵⁰ *Ibidem*, vol. III, p. 215-218, azi jud. Iași.
- ⁵¹ Idem, vol. I, p. 288-289, 291, 295-297, 337-339; vol. IV, p. 123-128; azi satul Fântânele.
- ⁵² Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. VI, 16-18, 28-30, 107-109, 181; Idem, *Doc. bârlădene* vol. I, p. 31-32, 307; vol. II, p. 7-8; Idem, *Mănăstirea Florești...*, p. 71-77.
- ⁵³ Idem, *Mănăstirea Florești...*, p. 76.
- ⁵⁴ Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. 16-28; Idem, *Doc. bârlădene*, vol. II, p. 30, 35-36, 56-58, 80, 98-99, 141, 144, 150, 152, 153, 157, 160-161, 236-238, 244-245, 266, 306, 310, 344, 358; vol. III, p. 166-168; vol. IV, p. 39-43, 112, 140-143, 268-276.
- ⁵⁵ Idem, *Mănăstirea Florești...*, p. 71-77, 83-86; Idem, *Doc. bârlădene*, vol. IV, p. 178.
- ⁵⁶ Idem, *Doc. Bârlădene*, vol. III, p. 141.
- ⁵⁷ *Ibidem*, vol. I, p. 308; azi, jud. Bacău.
- ⁵⁸ *Ibidem*, vol. IV, p. 2-4; fostă mănăstire în com. Banca-Recea.
- ⁵⁹ *Ibidem*, vol. I, p. 302-303, 307.
- ⁶⁰ *Ibidem*, vol. I, p. 88-90.
- ⁶¹ *Ibidem*, vol. I, p. 307, 323; vol. IV, p. 221-227; azi jud. Galați.
- ⁶² *Ibidem*, vol. I, p. 5.
- ⁶³ *Ibidem*, vol. III, p. 17-20, 24; fostă mănăstire lângă Perieni.
- ⁶⁴ *Ibidem*, vol. I, p. 307.
- ⁶⁵ *Ibidem*.
- ⁶⁶ *Ibidem*, vol. I, p. 307; vol. IV, p. 102; Idem, *Mănăstirea Florești...*, p. 5-6, 15-17
- ⁶⁷ *Ibidem*, vol. I, p. 307.
- ⁶⁸ Idem, *Doc. bârlădene*, vol. III, p. 229, 233, 236-244; vol. IV, p. 126; azi sat dispărut.
- ⁶⁹ *Ibidem*, vol. I, p. 307; azi Valea Lungă.
- ⁷⁰ *Ibidem*, vol. III, p. 93-94, 312.

- ⁷¹ *Ibidem*, vol. I, p. 31, 308; vol. III, p. 8.
- ⁷² Idem, *Mănăstirea Florești...*, p. 19, 23, 24.
- ⁷³ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. I, p. 307; azi județul Galați.
- ⁷⁴ *Ibidem*, p. 305; azi jud. Galați.
- ⁷⁵ *Ibidem*, vol. II, p. 18-23, 51, 63-64, 83-84, 87-88, 121-122, 323, 350; vol. III, p. 189; vol. IV, p. 94-95; azi jud. Bacău.
- ⁷⁶ *Ibidem*, vol. I, p. 308; vol. IV, p. 176-179.
- ⁷⁷ *Ibidem*, vol. I, p. 308; azi jud. Galați.
- ⁷⁸ *Ibidem*, vol. IV, p. 54-61.
- ⁷⁹ *Ibidem*, vol. I, p. 307; azi jud. Bacău.
- ⁸⁰ *Ibidem*, vol. I, p. 307, 345.
- ⁸¹ *Ibidem*, vol. I, p. 307; vol. II, p. 314-320.
- ⁸² *Ibidem*, vol. I, p. 307.
- ⁸³ *Ibidem*, vol. I, p. 307; vol. III, p. 93-94.
- ⁸⁴ *Ibidem*, vol. III, p. 55; vol. IV, p. 73-74; Idem, *Raport bîn ACMI*, 1915, p. 94.
- ⁸⁵ Idem, *Geografia com. Bogdana...*, p. 38; Idem, *Doc. bărlădene*, vol. III, p. 150-151.
- ⁸⁶ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. I, p. 308; vol. III, p. 76-78, 86-87, 313.
- ⁸⁷ *Ibidem*, vol. II, p. 147, 308.
- ⁸⁸ *Ibidem*, vol. III, p. 193.
- ⁸⁹ *Ibidem*, p. 203, 210.
- ⁹⁰ Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. XIII-XXIII, 14, 30; Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. 8; Idem, *Doc. bărlădene*, vol. IV, p. 96-97; azi, jud. Bacău.
- ⁹¹ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. I, p. 307; azi jud. Galați.
- ⁹² Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. 22-24.
- ⁹³ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. III, p. 90.
- ⁹⁴ *Ibidem*, vol. III, p. 203-205, 207-211, 213-217, 222, 291-292.
- ⁹⁵ *Ibidem*, vol. II, p. 26, 29, 31, 34-36, 143-144, 151, 169; vol. IV, p. 91-94.
- ⁹⁶ Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. IX, 102.
- ⁹⁷ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. II, p. 387.
- ⁹⁸ Idem, *Geografia com. Bogdana...*, p. 8, 36-37; Idem, *Istoria com. Bogdana...*, p. XVI, XX, XXI; Idem, *Doc. bărlădene*, vol. IV, p. 317-319.
- ⁹⁹ Idem, *Istoria com. Bogdana...*, p. XVI-XIX.
- ¹⁰⁰ Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. IX, 103.
- ¹⁰¹ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. IV, p. 93.
- ¹⁰² Idem, *Cetatea de pământ de la Bârlad*, în *BCMI*, VII, 1914, p. 13-15; Idem, *Doc. bărlădene*, vol. II, p. 5-6; Idem, *În slujba bisericii și a școalei...*, p. 215-217; Idem, *Raport b*, în *ACMI*, 1915, p. 94.
- ¹⁰³ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. III, p. 291-292.
- ¹⁰⁴ *Ibidem*, p. 72.
- ¹⁰⁵ Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. 57, 88; Idem, *Doc. bărlădene*, vol. IV, p. 46-47, 293-295.
- ¹⁰⁶ Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. XXX, 24.
- ¹⁰⁷ Idem, *Doc. ale foastelor schituri...*, p. 8.
- ¹⁰⁸ Idem, *Doc. bărlădene*, vol. II, p. 341-389.
- ¹⁰⁹ *Ibidem*, vol. I, p. 28-30, 35-36, 299-300; vol. IV, p. 246-250; vol. V, p. 73-74.
- ¹¹⁰ *Ibidem*, vol. V, p. 74.
- ¹¹¹ *Ibidem*, vol. I, p. 319-320; vol. II, p. 351, vol. V, p. 75.
- ¹¹² *Ibidem*, vol. V, p. 77.
- ¹¹³ *Ibidem*, p. 76.

- ¹¹⁴ *Ibidem.*
¹¹⁵ *Ibidem*, p. 76-77.
¹¹⁶ *Ibidem.*
¹¹⁷ *Ibidem*, p. 76-77.
¹¹⁸ *Ibidem*, p. 75.
¹¹⁹ Idem, *Geografia com. Bogdana...*, p. 33.
¹²⁰ *Ibidem.*
¹²¹ *Ibidem.*
¹²² Idem, *Frații Gh. și N. Roșca Codrianu...*, p. XXXII-XLVI, 48, 57-88.
¹²³ *Ibidem*, p. XV-XXXI, 33-37, 54-57.
¹²⁴ Idem, *Doc. bârlădene*, vol. V, p. 78.
¹²⁵ Idem, *Cetatea de pământ de la Bârlad*, în *BCMI*, VII, 1914, p. 13-15.
¹²⁶ Idem, *Raport a*, în *ACMI*, 1914/1915, București, 1915, p. 94-95.
¹²⁷ *Ibidem*, *Raport c*, p. 93.
¹²⁸ *ACMI*, București, 1915, p. 34, 55-56.
¹²⁹ *AEH*, 1935, p. 35-36; V. Ursăcescu, *Sărbătorirea P.S. Iacov Antonovici Episcopul Hușilor cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani la 18 noiembrie 1926*, Huși, 1929, p. 117.
¹³⁰ *BCMI*, XII, 1924, p. V.
¹³¹ N. Iorga, *Episcopul Iacov Antonovici*, în *Neamul Românesc*, XXVII, nr. 2 din 2 ianuarie 1932.

IOAN ANTONOVICI ET LES MONUMENTS HISTORIQUES DE L'ÉVÊCHÉ DE HUȘI Résumé

Ioan Antonovici (1856-1931) a été prêtre, professeur de religion, puis évêque de l'Évêché de Huși (1924-1931).

Parallèlement à la vie de prêtre et celle de professeur, il a déployé une grande et riche activité dans le domaine de l'étude, de la publicité et la conservation des monuments historiques et, par conséquent, il a été nommé membre correspondant de la Commission des Monuments Historiques pour le département de Tutova et membre honoraire de l'Académie Roumaine en 1919. Il est en même temps membre fondateur du Musée "V. Pârvan" de Bârlad (1914) et du Musée Episcopal de Huși (1924).

LISTA FIGURILOR LÉGENDE DES FIGURES

Fig. 1 Iacov Antonovici, Episcopul Hușilor, (ANR DJVs – Colecția "I.C. Antonovici" – fotografie, 1924).

Fig. 1 Iacov Antonovici l'Évêque de Huși, 1924 (ANR DJVs – Collection "I. C. Antonovici" - photo, 1924)

Fig. 2 Carte de vizită a Episcopului Iacov a Eparhiei Hușilor, membru de Onoare al Academiei Române (ANR DJVs – Colecția "I.C. Antonovici")

Fig. 2 Carte de visite de l'Évêché de Huși, membre honoraire de l'Académie Roumaine (ANR DJVs "I.C. Antonovici").

- Fig. 3 Fântâna de la Similișoara făcută de Episcopul Iacov Antonovici, în 1927. În jurul ei, de la dreapta la stânga: I.C. Antonovici (nepot de frate), Cicerone și Vasile Antonovici (fii săi), copilul Ionel Antonovici (fiul lui Cicerone) și un asistent din partea locului. (ANR DJVs – Colecția "I.C. Antonovici" – fotografie, 1928)
- Fig. 3 Le fontaine de Similișoara fondée par l'Évêque Iacov Antonovici en 1927. Les personnages du droit à gauche: I. C. Antonovici (le neveu de celui-ci), Cicerone et Vasile (les fils), l'enfant Ionel Antonovici (le fils de Cicerone) et un habitant du village. (ANR DJVs – Colecția "I.C. Antonovici" – photo, 1928)
- Fig. 4 Biserica din Similișoara, com. Bogdana (ANR DJVs – Colecția "I.C. Antonovici" – carte poștală, 1911).
- Fig. 4 L'église de Similișoara, commune de Bogdana (ANR DJVs – Colecția "I.C. Antonovici" – carte poștală, 1911).